

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-93-03

Druk nr 1775
Warszawa, 10 lipca 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o wypowiedzeniu Konwencji
o wzajemnym uznawaniu równo-
ważności dokumentów ukończenia
szkół średnich, szkół średnich
zawodowych i szkół wyższych, a także
dokumentów o nadawaniu stopni
i tytułów naukowych, sporządzonej
w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Edukacji Narodowej i Sportu.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

Projekt

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r., zostaje wypowiedziana przez Rzeczpospolitą Polską.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia ..... 2003 r.

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Aleksander Kwaśniewski

PREZES RADY MINISTRÓW

Leszek Miller

U S T A W A

z dnia 2003 r.

o wypowiedzeniu Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

do wniosku o wypowiedzenie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.

1. Potrzeba i cel wypowiedzenia umowy międzynarodowej.

Przedmiotowa Konwencja nakłada na Strony obowiązek uznawania świadectw szkół średnich i średnich zawodowych oraz dyplomów szkół wyższych i dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych. Istotnym jest fakt, że Konwencja Praska została zawarta w odmiennej sytuacji politycznej niż obecna, a autorzy dokumentu wychodzili z założenia, że systemy kształcenia obowiązujące w państwach - sygnatariuszach są porównywalne.

Przez ostatnie 30 lat zaszło wiele zmian. Przede wszystkim diametralnie zmieniły się systemy edukacji we wszystkich krajach objętych działaniem Konwencji: powstały nowe formy kształcenia, nowe tytuły zawodowe i stopnie naukowe, rozwinęło się szkolnictwo prywatne oraz nieznane wcześniej formy akredytacji. W zaistniałej sytuacji Strona polska zobowiązana jest np. do uznawania zagranicznych dyplomów ukończenia studiów wyższych za równoważne polskiemu dyplomom magisterskim, mimo że zostały one uzyskane po znacznie krótszym okresie studiów niż miałyby to miejsce w Polsce.

W wyniku przemian politycznych przestało istnieć wiele państw, a w ich miejsce powstały nowe. W efekcie Stronami Konwencji stały się państwa bardzo oddalone geograficznie od Polski, z którymi często brak jest bezpośredniego kontaktu, bądź kontakt ten jest znacznie utrudniony. Kraje te mają nieznane nam lub bardzo odmienne od naszego systemy edukacyjne. Mimo tego, Strona polska musi uznawać dokumenty pochodzące z tych państw, a na wniosek zainteresowanych

osób – wydawać zaświadczenia potwierdzające równoważność wykształcenia zagranicznego z wykształceniem uzyskiwanym w Polsce.

Tytuły naukowe zamieszczone w Konwencji są już w Polsce nieaktualne (docent i drugi tytuł naukowy - profesor), co powoduje trudności w uznawaniu zagranicznych tytułów o tymże brzmieniu (np. tytuł docenta czy profesora naukowo-pedagogicznego lub artystycznego w Słowacji nie może być uznany w Polsce jako stopień doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora). Różnice te wynikają głównie z odmiennego sposobu nadawania dyplomów i charakteru wymagań koniecznych do ich uzyskania.

Inny od naszego charakter i stopień wymagań stawianych przed uzyskaniem stopnia naukowego prowadzi często do sytuacji, że osoby, które nie zdołały sprostać polskim wymaganiom, koniecznym do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, przeprowadzały swoje habilitacje w państwach ościennych, a następnie, korzystając z zapisów Konwencji, „legalizowały” je w Polsce bez nostryfikacji. Problem ten był podnoszony min. przez władze Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Ta ostatnia zwróciła się z apelem o jak najszybsze uporządkowanie sprawy wzajemnej uznawalności stopni naukowych.

Kwestia uznawania dyplomów obywateli państw-Stron Konwencji budzi również stanowczy sprzeciw Ministra Zdrowia. Zbyt duże różnice programowe, jak również zawartość programów kształcenia przyszłych lekarzy nie upoważniają do stwierdzenia, że wiedza medyczna absolwentów wyższych uczelni większości państw-Stron jest równorzędna z tą, jaką uzyskują absolwenci polskich uczelni medycznych. Należy zaznaczyć, że w kontekście przygotowań do przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wypracowano nowe standardy nauczania na uczelniach medycznych. Standardy te zostały już częściowo wdrożone w ostatnich latach. Poziom proponowanego kształcenia oraz cele, jakie ma spełniać kształcenie według nowych programów, zdecydowanie różnią się od sposobu i jakości kształcenia w krajach związanych Konwencją Praską. Z informacji, jakie Ministerstwo Zdrowia posiada odnośnie do wiedzy i umiejętności cudzoziemców, których dyplomy zostały uznane w oparciu o ww. Konwencję, wynika, że dalsze utrzymywanie takiego uznawania kwalifikacji byłoby niewłaściwe, zwłaszcza, że zakres wiedzy i

umiejętności lekarza wiąże się z szeroko pojmowanym bezpieczeństwem pacjenta. Warto dodać, że zjawisko występowania o uznanie dyplomu absolwenta uczelni medycznej z państwa–Strony Konwencji przybiera w ostatnich latach coraz szerszą skalę i prowadzi do nierównej sytuacji prawnej, w której absolwenci renomowanych na świecie uczelni muszą indywidualnie starać się o uznanie swoich kwalifikacji w trybie nostryfikacji.

Należy podkreślić, iż Polska po wejściu do Unii Europejskiej będzie stosować przepisy prawa wspólnotowego w zakresie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych. Wprowadzane do polskiego systemu edukacyjnego zmiany jeszcze bardziej wpłyną na różnice między naszą oświatą a systemami edukacyjnymi większości państw–Stron Konwencji. Niezgodność zapisów Konwencji z prawem Unii Europejskiej jest szczególnie widoczna w kontekście uznawania dyplomów medycznych oraz dyplomu architekta. W prawie UE obowiązuje system sektorowy, zapewniający automatyzm w uznawaniu dyplomów lekarzy, pielęgniarek, położnych, farmaceutów, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii i architektów. W momencie wejścia Polski do Unii Europejskiej, dyplomy uzyskane w krajach–Stronach Konwencji Praskiej mogłyby być uznawane za równoważne z dyplomami państw członkowskich UE, nie spełniając przy tym kryteriów stawianych przez prawo unijne. W świetle powyższego, można się spodziewać, że jeżeli Polska po wstąpieniu do struktur europejskich nadal będzie uznawać dyplomy pochodzące z krajów–Stron Konwencji Praskiej, to narazi się na reperkusje ze strony innych państw członkowskich. Aby uniknąć podobnej sytuacji, Czechy wypowiedziały niniejszą Konwencję już w 2000 r. Z informacji napływających do Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu wynika, że Węgry podjęły działania związane z wypowiedzeniem Konwencji, choć ze względów formalnych wypowiedzenie nie nabrało mocy obowiązującej. Również Rumunia planuje wszcząć procedurę wypowiedzenia przedmiotowej Konwencji. Ponadto wyjaśnia się, że niektóre państwa powstałe po rozpadzie b. ZSRR nie w pełni respektują lub w ogóle nie stosują postanowień Konwencji Praskiej (np. Armenia, zaś na Ukrainie uznaje się zagraniczne świadectwa maturalne lub dyplomy tylko do celów akademickich), co oznacza, że osoby posiadające polskie wykształcenie nie mogą liczyć na bezproblemowe uznawanie wydanych w Polsce dokumentów o wykształceniu lub nadaniu stopni naukowych (brak zasady wzajemności).

Warto również dodać, iż w regionie Europy obowiązują wielostronne umowy o uznawaniu wykształcenia, których Stronami jest większość państw – sygnatariuszy Konwencji Praskiej. W 1983 r. Polska przystąpiła do:

- 1) Konwencji o uznaniu studiów, dyplomów wyższego wykształcenia i stopni naukowych w państwach Regionu Europejskiego, sporządzonej w Paryżu dnia 21 grudnia 1979 r. (Dz. U. z 1983 r. Nr 7, poz. 38), a w 1994 r. do:
- 2) Europejskiej Konwencji o równoważności dyplomów uprawniających do przyjęcia do szkół wyższych, sporządzonej w Paryżu dnia 11 grudnia 1953 r. wraz z Protokołem, sporządzonym w Strasburgu dnia 3 czerwca 1964 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 40, poz. 200 i 201);
- 3) Europejskiej Konwencji o równoważności okresów studiów uniwersyteckich, sporządzonej w Paryżu dnia 15 grudnia 1956 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 40, poz. 202);
- 4) Europejskiej Konwencji o akademickim uznaniu kwalifikacji uniwersyteckich, sporządzonej w Paryżu dnia 14 grudnia 1959 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 40, poz.204);
- 5) Europejskiej Konwencji o ogólnej równoważności okresów studiów uniwersyteckich, sporządzonej w Rzymie dnia 6 listopada 1990 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 40, poz. 206).

Polska podpisała również Konwencję o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzoną w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r. Obecnie trwają prace mające na celu ratyfikację tejże Konwencji.

Dnia 21 lutego 2002 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych wystąpiło do Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z propozycją wypowiedzenia Konwencji Praskiej. Konwencja ta znalazła się również w wykazie umów międzynarodowych niezgodnych z *acquis communautaire*, sporządzonym przez ten resort. Z prośbą o podjęcie prac nad wypowiedzeniem Konwencji zwróciło się Ministerstwo Zdrowia oraz Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Z prośbą o analizę celowości trwania Konwencji i uporządkowania sprawy wzajemnej uznawalności stopni

naukowych wystąpili - odpowiednio – Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej i Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

2. Dotychczasowy, a projektowany stan prawny.

Dotychczasowy stan prawny umożliwia automatyczne uznanie dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych (uprawniających do podjęcia studiów) i szkół wyższych, a także dokumentów o nadaniu stopni i tytułów naukowych na podstawie przedmiotowej Umowy międzynarodowej. Po wypowiedzeniu Konwencji Praskiej, w kwestii tej będzie obowiązywało prawo wewnętrzne. Ponadto, w przypadku wyrażenia w drodze ustawy zgody na wypowiedzenie Konwencji, niektóre umowy dwustronne będą musiały ulec zmianie, zostać wypowiedziane bądź będzie trzeba zawrzeć nowe umowy w tym samym przedmiocie, które zawierałyby klauzule o uchyleniu zdezaktualizowanych umów (działania te będą wymagały przygotowania i wdrożenia odpowiednich procedur).

Umowy te to:

- 1) Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie dnia 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975, Nr 4, poz. 14 i 15);
- 2) Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Ludowej Republiki Bułgarii o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów o wykształceniu i przyznawaniu stopni i tytułów naukowych wydawanych w PRL i LRB, podpisane w Sofii dnia 28 października 1977 r. (Dz.U. z 1983 r., Nr 12, poz. 58 i 59);
- 3) Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Ludowej w sprawie równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach naukowych i tytułach naukowych, wydawanych w PRL i CSRS, sporządzone w Warszawie dnia 16 grudnia 1987 r. (nie opublikowane; zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów Nr 18/89 z dnia 20 lutego 1989 r.);
- 4) Protokół między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Estońskiej o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności

dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadaniu stopni i tytułów naukowych, podpisany w Tallinie 2 lipca 1992 r. (nie publikowany);

- 5) Porozumienie o współpracy w dziedzinie edukacji między Ministrem Edukacji i Nauki Republiki Kazachstanu a Ministerstwem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej na lata 1999-2002 (nie publikowane);
- 6) Protokół między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzony w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. (nie publikowany);
- 7) Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Węgierskiej Republiki Ludowej o wzajemnym uznaniu równorzędności dokumentów o wykształceniu i stopniach naukach, wydawanych w PRL i WRL, podpisane w Warszawie dnia 25 kwietnia 1980 r. (Dz. U. z 1981 r. Nr 1, poz. 1 i 2).

Umowy te mają charakter wykonawczy w stosunku do Konwencji Praskiej. Wypowiedzenie samej Konwencji przy jednoczesnym pozostawieniu w mocy prawnej tychże umów będzie skutkowało kontynuacją dotychczasowego stanu prawnego.

Należałoby również rozważyć zmodyfikowanie (zmianę zakresu obowiązywania) odpowiednich artykułów tych umów, gdzie jako podstawa uznania wykształcenia została przywołana Konwencja Praska, tj.:

- 1) art. 11 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Armenii o współpracy kulturalnej i naukowej, sporządzonej w Warszawie dnia 27 stycznia 1998 r. (Dz. U. z 1998 r., Nr 2, poz. 9);
- 2) art. 8 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kyrgyskiej o współpracy kulturalnej i naukowej, sporządzonej w Warszawie, dnia 5 czerwca 1993 r. (nie publikowana);
- 3) art. 7 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej sporządzonej w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 39, poz. 381);

4) art. 8 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Uzbekistanu o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisanej w Warszawie dnia 11 stycznia 1995 r. (Dz.U. z 1996 r., Nr 114, poz. 543).

3. Skutki związane z wypowiedzeniem Konwencji.

Najistotniejszym skutkiem wypowiedzenia Konwencji Praskiej będzie likwidacja automatyzmu w uznawaniu świadectw maturalnych, dyplomów oraz tytułów i stopni naukowych między Rzeczpospolitą Polską a pozostałymi Stronami Konwencji. Po wypowiedzeniu niniejszej Umowy, uznawanie to będzie odbywało się w trybie nostryfikacji, na podstawie przepisów następujących ustaw:

- 1) art. 93 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn.zm.);
- 2) art. 150 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385, z późn.zm.);
- 3) art. 22 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych (Dz.U. Nr 65, poz. 386, z późn.zm.) oraz na przepisach następujących aktów wykonawczych:
  - a) zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 1997 r. w sprawie zasad i trybu nostryfikacji świadectw uzyskanych za granicą (M.P. z 1997 r. Nr 78, poz. 739);
  - b) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 grudnia 1991 r. w sprawie zasad i trybu nostryfikacji dyplomów i tytułów zawodowych uzyskanych za granicą (Dz. U. z 1992 r. Nr 16, poz.64);
  - c) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lipca 1991 r. w sprawie zasad i trybu nostryfikacji stopni naukowych uzyskanych za granicą (Dz.U. z 1991 r. Nr 69, poz. 296).

Wypowiedzenie Konwencji Praskiej nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa ani budżetów jednostek należących do sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia dochodów lub zwiększenia wydatków.

Wypowiedzenie Konwencji spowoduje zahamowanie napływu na polski rynek pracy osób legitymujących się świadectwem dojrzałości, dyplomem ukończenia studiów,

tytułem bądź stopniem naukowym uzyskanym za granicą, a procedura nostryfikacji pozwoli na uznanie tychże dokumentów osobom, które w pełni sprostają wszystkim wymaganiom.

Obywatele polscy, którzy z dniem, gdy Polska przestanie być Stroną Konwencji, nie ukończyli jeszcze studiów podjętych w państwie-Stronie tejże Umowy, będą mogli starać się o uznanie swojego wykształcenia w trybie nostryfikacji. Osoby, które uzyskały świadectwo, dyplom, tytuł lub stopień naukowy w czasie obowiązywania Konwencji, ale nie ubiegały się o uznanie ich w Polsce, będą miały możliwość uzyskania tegoż uznania na dotychczasowych zasadach (*lex retro non agit*) i otrzymania zaświadczenia potwierdzającego tę równoważność.

4. Tryb wypowiedzenia Konwencji.

Zgodnie z art. 241 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „Umowy międzynarodowe ratyfikowane dotychczas przez Rzeczpospolitą Polską na podstawie obowiązujących w czasie ich ratyfikacji przepisów konstytucyjnych ogłoszone w Dzienniku Ustaw, uznaje się za umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i stosuje się do nich przepisy art. 91 Konstytucji, jeżeli z treści umowy wynika, że dotyczą one kategorii spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji”.

Konwencja Praska została opublikowana w Załączniku do Dziennika Ustaw, Nr 5, poz. 28 z dnia 19 lutego 1975 r. W związku z tym, że uznanie zagranicznego wykształcenia wiąże się z przyznaniem określonych uprawnień (np. prawa do ubiegania się o przyjęcie na studia, studia doktoranckie lub zatrudnienia na stanowiskach wymagających wyższego wykształcenia bądź stopnia naukowego; wliczanie okresu studiów do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia emerytalne, wymiar urlopu, etc.) należy uznać Konwencję Praską za ratyfikowaną za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, gdyż dotyczy spraw, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP i – analogicznie – należy wypowiedzieć ją w takim samym trybie.

Postanowienia Konwencji dotyczą wszystkich osób fizycznych, które uzyskały świadectwa szkół średnich, szkół średnich zawodowych (świadectwa maturalne), dyplomy ukończenia szkół wyższych, tytuły i stopnie naukowe za granicą i są

zainteresowane uznaniem ich równoważności z analogicznymi świadectwami, dyplomami lub tytułami i stopniami naukowymi nadawanymi w kraju. Ponadto, Konwencja dotyczy podmiotów i jednostek organizacyjnych przeprowadzających procedury związane z uznaniem świadectw ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych, dyplomów ukończenia szkół wyższych oraz dokumentów o nadaniu stopni naukowych.

W związku z wypowiedzeniem Konwencji należałoby wypowiedzieć również dwustronne umowy międzynarodowe zawarte z państwami-Stronami Konwencji, a dotyczące uznawania wykształcenia oraz stopni i tytułów naukowych zdobytych za granicą.

Dla wyznaczenia nowego depozytariusza Konwencji Praskiej może zostać wykorzystany okres sześciomiesięcznego jej wypowiedzenia, o którym mowa w art. V. Jeżeli pozostałe Strony Konwencji nie wyznaczą nowego depozytariusza, Strona polska zaprzestanie wykonywania tej funkcji z dniem wycofania, natomiast korespondencja między pozostałymi Stronami Konwencji Praskiej będzie podlegała zasadom określonym w art. 78 Konwencji Wiedeńskiej, a mianowicie jakakolwiek notyfikacja lub zawiadomienie jednej Strony Konwencji Praskiej będą przesłane wprost do pozostałych jej Stron, dla których są one przeznaczone. Notyfikacja lub zawiadomienie będą uważane za dokonane przez daną stronę jedynie po ich otrzymaniu przez Stronę, do której zostały przesłane.

17-07-aa

KONWENCJA

o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych,

sporządzona w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.

(Dz. U. z dnia 19 lutego 1975 r.)

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 7 czerwca 1972 roku została sporządzona w Pradze Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych, oświadcza, że wymieniona Konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 6 grudnia 1973 roku.

(Tekst konwencji zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru).

ZAŁĄCZNIK

KONWENCJA

o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych,

sporządzona w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.

Rządy Państw Socjalistycznych:

Ludowej Republiki Bułgarii
Węgierskiej Republiki Ludowej
Demokratycznej Republiki Wietnamu
Niemieckiej Republiki Demokratycznej
Republiki Kuby
Mongolskiej Republiki Ludowej
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
Socialistycznej Republiki Rumunii
Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej

pragnąc przyczynić się do pogłębiania i rozszerzenia współpracy w dziedzinie nauki i oświaty oraz współdziałać w ich dalszym rozwoju społeczno-ekonomicznym postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję i uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

1. Uznawać za równorzędne na terytoriach wszystkich Umawiających się Państw wszystkie, wydawane na terytorium każdego z nich, dokumenty o ukończeniu średniego (ogólnokształcącego lub zawodowego) wykształcenia, uprawniające ich posiadaczy do wstąpienia na uniwersytet lub do szkoły wyższej typu uniwersyteckiego.

2. Uznawać za równorzędne na terytoriach wszystkich Umawiających się Państw wszystkie, wydawane na terytorium każdego z nich, dokumenty o ukończeniu szkół wyższych tego samego typu (uniwersytetów, politechnik i specjalistycznych instytutów typu uniwersyteckiego) lub wydziałów, uprawniające ich posiadaczy do ubiegania się o stopień naukowy.

3. Uznawać za równorzędne na terytoriach wszystkich Umawiających się Państw wydane na terytorium każdego z nich przez szkoły wyższe, instytuty naukowo-badawcze, ministerstwa, instytucje i inne organizacje, zgodnie z obowiązującym w danym kraju ustawodawstwem, pracownikom naukowym i naukowo-dydaktycznym dokumenty o nadaniu stopni i tytułów naukowych według niżej wymienionych poziomów kwalifikacyjnych:

- a) naukowego stopnia kandydata nauk lub doktora danej dziedziny nauki,
- b) wyższego stopnia naukowego doktora nauk, doktora habilitowanego, doktora-docenta,
- c) pierwszego tytułu naukowego (docenta),
- d) drugiego tytułu naukowego (profesora).

Artykuł II

1. Niniejsza Konwencja po podpisaniu podlega przyjęciu zgodnie z ustawodawstwem każdego z sygnatariuszy.

2. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia złożenia depozytariuszowi przez wszystkich sygnatariuszy dokumentów o jej podpisaniu.*)

---

*) Depozytariusz uzgodnił z sygnatariuszami Konwencji, że określenie - dokumentów o jej podpisaniu - należy rozumieć jako oznaczające dokumenty o przyjęciu Konwencji.

Artykuł III

1. Do niniejszej Konwencji mogą przystąpić za zgodą wszystkich Państw-Stron inne kraje po przekazaniu depozytariuszowi oświadczenia w sprawie przystąpienia, o czym depozytariusz niezwłocznie zawiadomi wszystkie Państwa-Strony.

2. Państwa-Strony powiadamiają depozytariusza o swej opinii nie później niż w ciągu 30 dni od otrzymania zawiadomienia.

3. Depozytariusz powiadamia Rząd, który złożył oświadczenie w sprawie przystąpienia, o decyzji Państw-Stron Konwencji.

4. Przystąpienie do Konwencji wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia wyrażenia zgody przez wszystkie Państwa-Strony.

Artykuł IV

1. Do niniejszej Konwencji mogą być wprowadzone poprawki i uzupełnienia przyjęte za zgodą wszystkich Państw-Stron.

2. Propozycje odnośnie do poprawek i uzupełnień przekazywane są depozytariuszowi, który niezwłocznie przekazuje je wszystkim Państwom-Stronom.

3. Państwa-Strony powiadamiają depozytariusza o swej opinii odnośnie do wniesionej propozycji nie później niż w ciągu 30 dni od daty jej otrzymania. W ciągu 15 dni od otrzymania ostatniego zawiadomienia depozytariusz powiadamia wszystkie Państwa-Strony Konwencji o wszystkich otrzymanych opiniach.

4. Jednomyślnie uzgodnione poprawki i uzupełnienia wchodzi w życie po upływie 15 dni od dnia powiadomienia przez depozytariusza wszystkich Państw-Stron o uzgodnieniu.

Artykuł V

Każde z Państw-Stron może wypowiedzieć niniejszą Konwencję zawiadamiając o tym depozytariusza. Wypowiedzenie nabiera mocy dla Państwa-Strony, które zawiadomiło o wypowiedzeniu, po 6 miesiącach od chwili zawiadomienia.

Artykuł VI

1. Niniejszą Konwencję przekazuje się Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, który będzie pełnił funkcję depozytariusza.

2. Depozytariusz przekazuje uwierzytelnione kopie oryginalnego tekstu niniejszej Konwencji wszystkim Państwom-Stronom, które ją podpisały, a także Rządom tych Państw, które do niej przystąpią.

3. Depozytariusz będzie niezwłocznie zawiadamiać wszystkie Rządy, które podpisały niniejszą Konwencję i które do niej przystąpiły, o otrzymanie każdego dokumentu dotyczącego poprawek, uzupełnień lub wypowiedzeń przedłożonych przez którekolwiek z Państw-Stron.

Artykuł VII

1. Oryginał niniejszej Konwencji, sporządzony w języku rosyjskim, zostanie złożony na przechowanie Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, który roześle uwierzytelnione kopie sygnatariuszom Konwencji.

Pełnomocnicy podpisujący poniżej byli upoważnieni przez swe Rządy do podpisania niniejszej Konwencji, co zostało potwierdzone odpowiednimi dokumentami.

Sporządzono w Pradze, dnia 7 czerwca 1972 roku w języku rosyjskim w jednym egzemplarzu.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/1908/2003/DPE/jg

Warszawa, 17 czerwca 2003 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektów:

- 1) wniosku o wypowiedzenie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.,
- 2) uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r., do wypowiedzenia (RM-111-161-03),
- 3) ustawy o wypowiedzeniu Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r. (RM-10-93-03),
z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem wniosku o wypowiedzenie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r. (pismo nr DWM-1-KT-068-163/03), uprzejmie informuję, że do niniejszego projektu nie zgłaszam uwag.

Jednocześnie odnosząc się do kwestii wypowiedzenia Konwencji przedstawionej w przedłożonych projektach uchwały Rady Ministrów i ustawy (pisma nr RM-111-161-03, RM-10-93-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Podstawą prawną działań Unii Europejskiej w zakresie edukacji jest art. 149 i 150 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE). Zgodnie z postanowieniami TWE wspólnotowa polityka w dziedzinie edukacji oparta jest na współpracy między państwami, a rolą Wspólnoty jest „wspieranie i uzupełnianie” działań państw członkowskich. Zgodnie z zasadą subsydiarności, wyrażoną w art. 5 TWE, polityka w dziedzinie edukacji jest prowadzona co do zasady przez państwa członkowskie.
- II. Uznawanie dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych nie jest objęte zakresem prawa wspólnotowego. Państwa członkowskie współpracują w tym zakresie na forum Rady Europy i większość z nich jest stroną szeregu konwencji przyjmowanych w ramach tego forum, w tym przede wszystkim Konwencji o uznawaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997r.
- III. Kwestia uznawania dokumentów poświadczających uzyskanie kwalifikacji pojawia się również we wspólnotowym porządku prawnym jako pochodna uznania kwalifikacji w celu wykonywania zawodów regulowanych, związanego z realizacją zasady swobodnego przepływu pracowników, zakładania przedsiębiorstw i świadczenia usług. Kwestia uznawania formalnych dowodów kształcenia zharmonizowana jest w ramach prawa wspólnotowego w dyrektywach sektorowych (obejmujących zawody: lekarza, dentysty, pielęgniarzki, położnej, farmaceuty, weterynarza, architekta i częściowo prawnika), oraz w dyrektywach ustanawiających tzw. ogólny system uznawania kwalifikacji zawodowych czyli: 89/48/EWG oraz 92/51/EWG. Wspólnotowy system uznawania kwalifikacji zawodowych dotyczy jednak obywateli państw członkowskich i nie zabrania państwom członkowskim Unii Europejskiej wprowadzania innych postanowień, w tym również o charakterze prawa międzynarodowego, dotyczących uznawania kwalifikacji. Jak wynika z orzeczenia w sprawie Albertini (sprawa C-154/93) państwa członkowskie Unii Europejskiej nie mają obowiązku automatycznego uznania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach trzecich. Państwa członkowskie UE zobowiązane są rozpatrzyć dowody kwalifikacji nabytych poza obszarem UE, jednak jedynie w odniesieniu do swojego terytorium. Jeżeli chodzi o uznanie kwalifikacji zawodowych w ramach systemu ogólnego, możliwe jest ubieganie się o uznanie kwalifikacji zdobytych poza obszarem Wspólnoty, jeżeli wnioskujący udokumentuje 3 letnie doświadczenie zawodowe w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej.
- IV. W związku z dostosowaniem polskiego prawa do *acquis communautaire* nastąpiło również dostosowanie programów nauczania w zawodach objętych dyrektywami sektorowymi (głównie chodzi tu o zawody medyczne) do minimalnych poziomów określonych dyrektywami dotyczącymi koordynacji kształcenia w tych zawodach. W związku z powyższych w chwili obecnej programy nauczania dostosowane w Polsce do poziomu wymaganego prawem wspólnotowym, różnią się od programów obowiązujących w tych państwach stronach Konwencji, które nie przystępują do Unii

Europejskiej. Powyższe różnice nie pozwalają na dalsze związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami Konwencji.

V. W konkluzji stwierdzam, że projekty:

- 1) wniosku o wypowiedzenie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.,
- 2) uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r., do wypowiedzenia,
- 3) ustawy o wypowiedzeniu Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r.,
są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Tomasz Goban – Klas
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu